

Številka: 00105-65/2019/5

Datum: 12. 12. 2019

Odgovor na poslansko pobudo Zmaga Jelinčiča Plemenitega v zvezi z gospodarskim sodelovanjem s Kazahstanom

Prejeli smo pisno poslansko pobudo, s katerim g. Zmago Jelinčič Plemeniti, vodja Poslanske skupine Slovenske nacionalne stranke na Vlado Republike Slovenije (v nadaljevanju: vlada) podaja pobudo v zvezi z gospodarskim sodelovanjem Republike Slovenije z Republiko Kazahstan. Navaja, da Slovenija v bilanci s Kazahstanom zaostaja za vsemi sosednjimi državami. Dodaja, da vse sosednje države znajo bolje izkoristiti potencialne sodelovanja, da imajo države v regiji odprta svoja predstavništva, medtem ko Slovenija v tem segmentu zaostaja. V nadaljevanju poslanec navaja velik pomen kitajske pobude Pas in Cesta (Belt and Road Initiative), v kateri Kazahstan igra pomembno vlogo, katero je npr. Hrvaška znala dobro izkoristiti - med drugim je v zadnjih letih tudi močno povečala blagovno menjavo s Kazahstanom in odprla veleposlaništvo. Poslanec opisuje dosežke drugih držav in navaja, da Slovenija potencialov s Kazahstanom ne zna izkoristiti.

V največji meri poslanec navaja pomen Kazahstansko - slovenskega poslovnega kluba (v nadaljevanju KSBC) ter njegovega predsednika, g. Dejana Štancerja, kateri, kot dodaja, ima velik vpliv in moč v Kazahstanu ter vrsto povezav v vrhu države. Dodaja, da je KSBC pred letom in pol pripeljal v Slovenijo kazahstansko državno agencijo za spodbujanje investicij, Kazakh Invest in v Ljubljani ustanovil regijsko predstavništvo za skoraj 15 držav. V nadaljevanju navaja, da se za sodelovanje s tem predstavništvom zanimajo vladne agencije drugih držav, ne pa tudi slovenske. Poslanec v nadaljevanju pojasnjuje, da v kolikor bi se Slovenija tesneje povezala s KSBC oz. navezala na delovanje tega kluba, ga podprla in ga bistveno bolj vključila v razvoj bilateralne gospodarske politike, bi bila lahko v Kazahstanu in Evraziji nasploh uspešnejša oz. kot navaja, ima Slovenija boljše izhodišče kot večina drugih evropskih držav, ravno zaradi povezav in vpliva KSBC.

Zato poslanec Zmago Jelinčič Plemeniti na vlado naslavlja pobudo za takojšnje angažiranje ministrstva, pristojnega za gospodarstvo, in ministrstva, pristojnega za zunanje zadeve, da skupaj s KSBC pričneta pospešene aktivnosti za dvig trgovinske menjave s Kazahstanom.

Vlada Republike Slovenije v nadaljevanju podaja odgovor na prejeto poslansko pobudo:

Vlada v nadaljevanju opredeljuje in pojasnjuje zgolj bilateralne odnose med Slovenijo in Kazahstanom. Odnosi med državama so prijateljski, nerešenih vprašanj ni. Sodelovanje je omejeno predvsem na politično in gospodarsko področje. Srečanja med visokimi predstavniki obeh držav potekajo predvsem ob robu multilateralnih dogodkov, kar omejuje možnosti za razširitev bilateralne agende sodelovanja. Si pa Slovenija prizadeva za povratni obisk predsednika Kazahstana v Sloveniji, predvidoma v 2020.

Za Kazahstan je akreditirano veleposlaništvo Republike Slovenije v Ruski federaciji, medtem ko Kazahstan pokriva Slovenijo preko svojega veleposlaništva na Dunaju.

1. Bilateralno gospodarsko sodelovanje

Kazahstan je največji gospodarski partner Slovenije med državami Centralne Azije. Uvrščen je na 54. mesto med zunanjetrgovinskimi partnericami Slovenije. Do leta 2017 smo beležili rast obsega blagovne menjave med državama, ki pa je v letu 2018 padel za 34 % in znašal 69,5 mio EUR. V letu 2019 ponovno beležimo pozitivni trend. Slovenska podjetja z državami Centralne Azije v glavnem poslujejo preko Ruske federacije. Struktura blagovne menjave s Kazahstanom ostaja skozi leta nespremenjena - prevladuje slovenski izvoz, pri čemer delež zdravil v izvozu znaša več kot 65 %. Izvažamo še razna živila, izdelke iz železa in jekla, električne stroje/opremo in njihove dele ter druge stroje in mehanske naprave. Po Podatkovni bazi slovenskih izvoznikov v Kazahstan izvažajo 94 slovenskih podjetij. Na trgu Kazahstana ima predstavništva 5 slovenskih podjetij. Specifičnost poslovanja zahteva stalno prisotnost na trgu.

Slovenske neposredne investicije v Kazahstan so konec 2018 znašale 9,8 mio EUR, kar predstavlja 25,6 % povečanje glede na konec leta 2017.

Na področju turizma je sodelovanje, kljub prepoznavnosti slovenskih naravnih zdravilišč v Kazahstanu, skromno. Statistični urad Republike Slovenije vključuje podatke o številu prihodov turistov iz Kazahstana v skupini »Druge azijske države« (zajete so vse azijske dežele, razen Kitajske, Japonske, Izraela in Republike Koreje). Iz te skupine držav je zelo majhen delež prihodov in nočitev v Sloveniji. Gostje iz »drugih azijskih držav« predstavljajo skupno le 2% delež vseh prenočitev iz tujine. V letu 2018 smo iz te skupine držav zabeležili 149.557 turistov, kar je 25,33% več kot v letu 2017. Zabeležili smo 303.059 prenočitev, kar je 31,5% več kot leta 2017. V pripravi je tudi memorandum o sodelovanju na področju turizma med državama.

Tesno sodelovanje poteka tudi na področju cestnega prometa, kjer imata državi podpisan Sporazum med Vlado Republike Slovenije in Vlado Republike Kazahstan o mednarodnem cestnem prevozu potnikov in blaga in kjer obe strani rešujeta odprte zadeve tudi na zasedanju skupnega slovensko – kazahstanskega odbora za mednarodni cestni prevoz. Slovenski in kazahstanski prevozniki sodelujejo tudi pri izvajanju prevozov blaga na Kitajsko.

Dokument Mednarodni izzivi 2019-2020, ki predstavlja akcijski načrt za izvedbo dejavnosti iz Programa spodbujanja internacionalizacije 2015-2020, Kazahstana ne uvršča med prioritete trge za slovensko gospodarstvo; je pa Kazahstan v preteklosti bil uvrščen med perspektivne, pa tudi ključne trge.

2. Zadnje aktivnosti na bilateralnem gospodarskem področju med državama

Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo in Ministrstvo za zunanje zadeve spodbujata bilateralno sodelovanje med državama, tako na politično-diplomatskem kot gospodarskem področju. V ta namen je bilo v zadnjih letih izvedenih več srečanj/seminarjev in vhodnih oz. izhodnih delegacij, že leta 2011 pa sta državi na podlagi Sporazuma med Vlado Republike Slovenije in Vlado Republike Kazahstan o gospodarskem sodelovanju, podpisanem 11. novembra 2009 v Astani, okrepili institucionalno sodelovanje na področju gospodarstva z ustanovitvijo **Skupne slovensko-kazahstanske komisije za gospodarsko sodelovanje**, za katero je na slovenski strani pristojno Ministrstvo za zunanje zadeve.

Namen zasedanj komisije je pospešitev sklenitve pravne podlage z gospodarskega področja ter opredelitev perspektivnih področij za pospešitev medsebojnega sodelovanja. Komisija se je od leta 2011 sestala štirikrat: aprila 2011 v Ljubljani, junija 2013 v Astani, oktobra 2016 v Ljubljani, in junija 2018 v Astani. Naslednje zasedanje je predvideno I. 2020 v Sloveniji.

Zadnjemu zasedanju komisije v Astani, **junija 2018**, sta sopredsedovala takratni državni sekretar na slovenskem Ministrstvu za zunanje zadeve Iztok Mirošič in kazahstanski minister za

zdravje Elžan Birtanov. Ob robu zadnjega zasedanja je bil podpisan **memorandum o sodelovanju na področju športa**. Kot **perspektivna področja gospodarskega sodelovanja** so bila identificirana: farmacija (tradicionalno), informacijske in telekomunikacijske tehnologije, zelene tehnologije, sodobne rešitve v energetiki (energetska učinkovitost), okolje-varstvo (vodno varstvo), gradbeništvo oz. inženiring in infrastruktura, čebelarstvo ter zdraviliški turizem. Ob hkratnem zasedanju komisije je bila organizirana **poslovna delegacija v Kazahstan** pod okriljem **SPIRIT Slovenija** v sodelovanju s **Kazakh Invest in KSBC**. Zasedanja se je udeležilo 5 podjetij s področja informacijsko-telekomunikacijskih tehnologij, proizvodnje strojev in inženiringa, energetike, medicinske opreme in proizvodnje industrijske opreme za čisto in čistilno tehnologijo, ki so bila zadovoljna nad priložnostjo predstavitve kazahstanskim vladnim institucijam. Navedena podjetja so tudi sodelovala na **Kazahstansko – slovenskem poslovnem forumu**, ki je potekal 6. junija v organizaciji Javne agencije **SPIRIT Slovenija, KSBC in agencije Kazakh Invest**. Sopredsedujoča Skupni komisiji sta na forumu nastopila s pozdravnim nagovorom.

Za zagotovitev ustrezne pravne osnove za sodelovanje na omenjenih področjih se v okviru Skupne komisije pospešuje sklenitev naslednjih pravnih aktov:

1. medministrski sporazum o sodelovanju na področju zdravstva (usklajen, v procesu potrditve),
2. medministrski sporazum o zračnem prometu (v procesu priprave),
3. medvladni sporazum o zaščiti investicij (v procesu potrditve besedila s strani Evropske komisije),
4. medministrski memorandum s področja turizma (v procesu usklajevanja),
5. medministrski memorandum s področja izobraževanja in znanosti (v procesu usklajevanja).

Kot predhodnico zgoraj navedeni izhodni gospodarski delegaciji je **SPIRIT Slovenija** v sodelovanju s **Kazakh Invest in KSBC** ter Veleposlaništvom Kazahstana na Dunaju dne **12. aprila 2018** v Ljubljani izvedel **seminar »Kako poslovati s Kazahstanom«** ter hkrati kot pripravo na vhodno gospodarsko delegacijo iz Kazahstana v Slovenijo, ki je bila predvidena še istega meseca, **24. aprila**. **SPIRIT Slovenija** je v sodelovanju s **Kazakh Invest in KSBC** pripravljala **Slovensko – kazahstanski poslovni forum** v Ljubljani, katerega je bilo potrebno odpovedati, ker se kazahstanska podjetja niso odzvala vabilu v ustreznem številu, in posledično Kazak Invest ni izvedel gospodarske delegacije v Slovenijo.

Slovenski turistični akterji se redno udeležujejo turističnih delavnic v Kazahstanu, tudi s podporo Slovenske turistične organizacije (STO). Tako se je **februarja 2018 STO** udeležila tudi **B2B Luxury & Mice Workshop, Almaty**, kjer je bila celo uradni **partner dogodkov**. Poleg STO je na delavnici sodelovalo še 6 slovenskih podjetij s področja turizma. V sklopu sodelovanja je bilo izvedeno skupinsko študijsko potovanje za predstavnike kazahstanskih medijev v prvi polovici leta 2018.

13. septembra 2018 je v okviru Mednarodnega obrtnega sejma (MOS) potekala poslovna konferenca v centru Noordung v Vitanjah s predstavitvijo možnosti **gospodarskega sodelovanja s Kazahstanom** v organizaciji **Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo**.

Oktobra 2018 je **Astano** obiskala tudi državna sekretarka na ministrstvu za zdravje, mag. Pia Vračko, ki se je udeležila Globalne konference o primarnem zdravstvenem varstvu.

V februarju 2017 so v **Astani** potekale politične konzultacije med državama, ki jih je na slovenski strani vodila državna sekretarka na zunanjem ministrstvu Darja Bavdaž Kuret.

V februarju 2017 se je v **Almatyju** predstavila **STO** na **B2B Luxury & Mice Workshop**, skupaj še s sedmimi slovenskimi podjetji s področja turizma.

Maja 2017 sta se Slovenske turistične borze **SIW 2017** udeležila dva predstavnika kazahstanskega turističnega podjetja.

V času regionalne razstave **EXPO 2017 v Astani** je Kazahstan med **14. in 16. junijem 2017** obiskala slovenska **vladno-gospodarska delegacija pod vodstvom** ministra za gospodarski razvoj in tehnologijo Zdravka Počivalška ter ministra za infrastrukturo dr. Petra Gašperšiča ob podpori slovenskega veleposlaništva v Moskvi, nerezidenčnega za Kazahstan. Ministra je poleg predstavnikov **STO**, Javne agencije **SPIRIT Slovenija** in Gospodarske zbornice Slovenije spremljala 19-članska poslovna delegacija. Ministra sta se srečala z raznimi vladnimi predstavniki Kazahstana (z ministrom za energetiko Kanatom Bozumbajevim, z ministrom za investicije in razvoj Ženisom Kasimbekom, z ministrom za zdravje Elžanom Birtanovim ter z županom mesta Astana Assetom Issekeshelim) in z visokimi predstavniki Kazakh Investa. V času obiska je bil izveden tudi **Kazahstansko – slovenski poslovni forum**, na katerem sta **Javna agencija SPIRIT** in **Kazakh Invest** podpisali memorandum o sodelovanju.

Vladno-gospodarskemu obisku je sledila gospodarska **delegacija pod vodstvom KSBC**, ki je Astano in regijo Južni Kazahstan obiskala 5.- 8. decembra 2017.

3. Vključevanje KSBC v aktivnosti na državni ravni Slovenije s Kazahstanom

Ob vseh zgoraj navedenih aktivnostih je razvidno, da **med državama in poslovnimi subjekti poteka redno sodelovanje na gospodarskem področju v zadnjih dveh letih**. Obe ministrstvi redno vključujeta v svoje aktivnosti zainteresirane posameznike kot tudi združenja in klube, ki delujejo povezovalno med državama. Tako je razvidno, da je Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo oz. **SPIRIT Slovenija** večkrat aktivno vključevalo **KSBC** v svoje aktivnosti in ga tudi finančno podprlo. **SPIRIT Slovenija** je tako v letu 2018 financiral **KSBC**-ju promocijsko brošuro podjetij, ki so člani **KSBC**, financiral seminar "Kako poslovati s Kazahstanom" in istega leta še podprl **KSBC**, organizacijsko in finančno, pri izvedbi izhodne gospodarske delegacije v Astano 5. in 6. junija 2018.

SPIRIT Slovenija je ponudil pomoč **KSBC**-ju in tudi možnost operacionalizirati sodelovanje med državama z ustanovitvijo Slovensko kazahstanskega poslovnega kluba Republike Slovenije v Kazahstanu, vendar do izvedbe na strani **KSBC** ni prišlo.

Tudi Ministrstvo za zunanje zadeve sodeluje s **KSBC**-jem vse od njegove ustanovitve. Poslovni katalog, ki ga izdaja **KSBC**, izhaja ob podpori zunanjega ministrstva in vključuje uvodni nagovor ministra za zunanje zadeve.

Resorna ministrstva kot tudi izvajalske agencije s področja internacionalizacije gospodarstva so še naprej na voljo za sodelovanje s **KSBC**-jem.

4. Načrtovane bilateralne aktivnosti na gospodarskem področju Slovenije s Kazahstanom

Pristojni ministrstvi, veleposlaništvo Republike Slovenije v Moskvi, **SPIRIT Slovenija** kot tudi **GZS** in **STO** bodo še naprej nadaljevali z obveščanjem podjetij o priložnostih na kazahstanskem trgu, z organizacijo obiskov zainteresiranih podjetij v Kazahstan, z organizacijo vhodnih in izhodnih delegacij kot tudi s promocijo konkurenčnega poslovnega in investicijskega okolja Slovenije v Kazahstanu in seveda s spodbujanjem kazahstanskih podjetij za

gospodarsko sodelovanje s Slovenijo. Pristojni ministrstvi z zgoraj navedenimi akterji bodo tudi v prihodnosti nadaljevali z organizacijo poslovnih forumov in B2B dogodkov ob robu zasedanj Skupne komisije.

Pristojni ministrstvi bosta tudi v prihodnje delovali proaktivno in zagotavljali ustrezne pravne podlage za večjo krepitev gospodarskega sodelovanja. Resorno ministrstvo bo še vnaprej podpiralo gospodarske subjekte na sejmi, razstavah, forumih in v izhodnih poslovnih delegacijah. Mala in srednja podjetja imajo že sedaj možnost sofinanciranja udeležbe na zgoraj omenjenih dogodkih v tujini preko instrumentov internacionalizacije (npr. vavčerji ipd.), kot so:

- Vavčer za certifikate kakovosti
- Vavčer za zaščito intelektualne lastnine
- Vavčer za tržne raziskave tujih trgov
- Vavčer za udeležbe na mednarodnih forumih
- Vavčer za udeležbo v gospodarskih delegacijah v tujino
- Vavčer za skupinske predstavitve slovenskega gospodarstva na sejmi v tujini
- Vavčer za dvig digitalnih kompetenc
- Vavčer za digitalni marketing
- Vavčer za pripravo digitalne strategije
- Vavčer za kibernetiko varnost
- Vavčer za statusno preoblikovanje družb
- Javni poziv za Vavčer za uvajanje poslovne odličnosti po modelu EFQM

Obenem lahko podjetja koristijo tudi ostale ukrepe, izpostavili bi predvsem:

- Javni razpis »Krepitev trženja blagovnih znamk na tujih trgih prek showroomov«
- Javni razpis za sofinanciranje individualnih nastopov podjetij na mednarodnih sejmi v tujini v letih 2019-2022 ter
- Javni razpis za vzpostavitev ali nadgradnjo elektronskega poslovanja v MSP v obdobju 2019-2022 »E-POSLOVANJE 2019-2022«

V letu 2020 se načrtuje še ukrep za podporo podjetjem s področja pametne specializacije.

Glede na aktualno pripravo prihodnjega načrta za internacionalizacijo, Mednarodni izzivi, bo resorno ministrstvo na podlagi ustreznih analiz proučilo možnosti vključitve Kazahstana v ustrezen segment trga v smislu okrepljenega sodelovanja.

Ne glede na zgoraj navedeno, sta pristojni ministrstvi kot tudi izvajalska agencija, pristojna za internacionalizacijo in tuje neposredne investicije, odprti za vse prihodnje pogovore, pobude in sodelovanja posameznikov, klubov, društev, torej vsekakor tudi KSBC, za krepitev bilateralnih vezi, skupnih, trajnostno naravnanih projektov, ki slovenskemu gospodarstvu prinašajo dodano vrednost, s ciljem povečanja trgovinske menjave in tujih neposrednih investicij, ki so torej izključno v korist Republike Slovenije.